

PASTER PYPE EN ZIJN TIJD 1854-1926

DEEL III

Door het aanleggen van Engelse schepen met vis voor de rederij Dossaert, die hun vangsten in de mijn kwamen verkopen, rees de spanning ten top en de Oostendse vissers keerden hun woede tegen de bemanningen van de Engelse schepen en verzetten zich met geweld tegen de ontscheping en verkoop van de vis.

DE VISSERSOPSTAND TE OOSTENDE AUGUSTUS 1887

Het badseizoen van 1887 liep stilaan ten einde, toen op 23 augustus onlusten uitbraken onder de vissers te Oostende. Daartoe waren verschillende redenen. Onder andere het aanvoeren van vis door de Engelse vissersvaartuigen. Zij waren beter uitgerust en volledig beschermd door hun regering. Ze konden beter, sneller en goedkoper verkopen dan onze vissers die aan hun lot overgelaten waren. Daarbij moesten onze vissers meer belastingen betalen dan de Engelsen en de Fransen en konden bijgevolg niet concureren.

Maar de eigenlijke oorzaak is te zoeken in de grote armoede van onze vissersbevolking die uiteindelijk op 23 en 24 augustus 1887 tot een pijnlijke opstand leidde.

Onze vissers waren ten zeerste gebeten op hun beter uitgeruste Engelse concurrenten, die met hun vastliggende haringnetten, de beste visgronden van de Noordzee afzetten, zodanig dat onze vissers met hun treil of sleepnet daar niet meer konden vissen. En het nadeel voor de Belgen was dan ook, dat ingevolge een overeenkomst tussen België en Engeland, onze vissers verder van Oostende moesten vissen dan de Engelsen. Het gevolg was dan natuurlijk dat deze laatste hun lading vroeger op de Belgische markt konden brengen en aan de duurste prijzen verkopen.

De hogere instanties schonken weinig of geen aandacht aan de klachten van de vissers, van wie het geduld een einde kende en in een opstand zou onttaarden.

Wanneer op maandag 22 augustus 1887 om 16 u. de Engelse stoomtreiler „LAMBERTON” uit Hull met 600 manden vis te Oostende was toegekomen om op 23 augustus gelost te worden en verkocht door de vishandelaar Dossaer, werd dit met geweld belet door onze vissers. In de haven lagen nog 2 Engelse zeilsloepen „EXPRESS” uit Rams-gate en „VIOLET” uit Grimsby. De „gendarmen” kwamen tussen en sloegen met de blanke sabel op onze vissers. Twee ervan werden gekwetst en weggedragen. De vis in de vismijn werd vertrappeld, de burelen van

de reder Dossaer vernield. Hij had namelijk tegen de vissers een harde en uitdagende taal gesproken en bedreigd op hen te schieten. Opnieuw moesten de gendarmen tussenkomen... 5 gekwetsten.

Toen, bij het vallen van de nacht, verliet de Engelse treiler „LAMBERTON” de haven van Oostende en de vissers trokken als overwinnaars met de nationale vlag vooraan, door de straten van Oostende.

Doch de volgende dag poogden opnieuw 2 Engelse schepen hun vis te lossen. De opstand was ditmaal veel erger. De vissers, de gendarmen en de leden van de Burgerwacht geraakten slaags. De vissers waren onverschrokken en riepen: „Schiet, als ge durft, zondagse soldaten!” Ze ontblootten hun borst en daagden de Burgerwacht uit om te schieten... en het kwam tot schieten. Er vielen drie doden en meerdere gekwetsten. De staat van beleg werd aangekondigd. De Koning die te Oostende verbleef, verliet in allerijl de stad. „2 escaders van het 4e lanciers uit Doornik en 2 escaders van het 2e jagers te paard van Brugge” kwamen naar Oostende en een regiment soldaten werd geconsigneerd.

Toen de Engelse sloepen het beter vonden terug naar zee te gaan en hun vis in Engeland te verkopen, luwde de opstand, maar de vissers weigerden in zee te gaan.

De man van daad was echter Paster Pype die al zijn talenten en gaven gebruikte om de vissers tot kalmte aan te manen en om de gemeederen te bedaren.

Bij de begrafenis van de neergeschoten vissers sprak Paster Pype een ontroerende lijkrede uit en hij ging dadelijk aan het werk om, in de schoot van een daartoe gesticht comité, de wezen van de slachtoffers te helpen.

Wanneer de opstand geëindigd was, werden de vissers voor de Rechtbank van Brugge gebracht en zwaar gestraft.

Deze vissersopstand had een grote weerklank in het Vlaamse land. Men laakte algemeen het optreden van de burgerwacht die op de weerloze vissers geschoten hadden.

Men erkende eveneens de hopeloze armoede van onze vissers en het tekort aan een behoorlijke opleiding. Er werd een Commissie ingesteld om de grondlagen van een nieuwe overeenkomst met Engeland te bestuderen.

In het jaar volgend op deze opstand stichtte Paster Pype de vissersschool die voortaan voor de opleiding van de vissersjongens zou zorgen. Dit zou het begin zijn van een leven gewijd aan de lotsverbetering, de sociale en zedelijke verheffing van zijn geliefde vissers.

Hulp verleend door E.H. Paster Pype en het stadsbestuur aan de noodlijdende vissersgezinnen te Oostende in 1887-1888 ten tijde van de vissersopstand:

- 1) ALLAERT: peelder, gewond op 24 augustus 1887, gehuwd en vader van 1 kind, wonende Cadzandstraat 15
Hulp in geld, brood en kolen.
- 2) BOUCKENAERE: visser, gewond aan het hoofd op 24 augustus 1887, gehuwd en vader van 5 kinderen, wonende Visserskaai 20
Hulp in geld 10 fr., brood en kolen.
- 3) DEWAEYER: visser, gewond op 23 augustus 1887, overleden in het hospitaal, huwde met Mathilde Bruneel op zijn sterfbed, 1 kind, wonende Schipperstraat 33
Hulp: huishuur, aardappelen en kolen.
- 4) EVERAERTS: visser, gewond door een gewerkgogel op 24 augustus 1887, in het hospitaal overleden, vrijgezel, wonende bij zijn ouders Stockholmstraat 6
Hulp aan de ouders: eetwaren en kolen.
- 5) HAGERS: peelder, aan het hoofd gewond op 24 augustus 1887, gehuwd en vader van 4 kinderen, wonende Vissersplaats 7
Hulp in geld, klederen en kolen.

(Vervolg volgende week)

Archief E. Vanalderweireld
bewerkt door
Martine Vandenberghe.

Niets van deze tekst
of foto's
mag overgenomen worden
zonder schriftelijke toelating
van de uitgeefster.

De sloepen met Oostendse vissers die naar de Engelse schepen roeiden om te beletten dat die hun vis zouden lossen.